

Växtbaserad medicin

Växtbaserade läkemedel extraheras från växter eller delar av växter som anses ha läkande egenskaper. De kallas även örtläkemedel, botaniska läkemedel eller fytoläkemedel.

Växtbaserade beredningar har varit grunden för medicinsk behandling under hundratal år och används fortfarande i stor utsträckning under tjugohundralet. De kan betraktas som den ursprungliga biologiska inkörsporten till medicinen.

Växtbaserade läkemedel kan användas för behandling av många olika sjukdomar, både akuta och kroniska åkommor. Växtbaserade behandlingar anses i allmänhet vara alternativmedicin, eftersom användning av växtbaserade läkemedel inte är strikt baserad på vetenskapliga belägg. Växtbaserad medicin används i huvudsak som komplementär behandling.

Växtbaserade läkemedel kan emellertid samverka med andra läkemedel och kan också ha biverkningar. Till exempel kan *Echinacea purpurea* förändra nedbrytningen av vissa läkemedel i kroppen, och om *Echinacea purpurea* tas samtidigt som andra läkemedel (även vissa antibiotika) kan det öka eller minska effekten och biverkningarna.

En stor andel av befolkningen i utvecklingsländerna är fortfarande hänvisade till traditionella växtbaserade läkemedel som primär sjukvård – den viktigaste orsaken till detta är att den infrastruktur som krävs för modern medicin saknas.

From left to right: Echinacea purpurea, St. John's wort, and Ginkgo bilboa.

Ingredienser till växtbaserade läkemedel kan extraheras från växter på flera olika sätt: med hjälp av alkohol för att producera extrakt som kallas tinkturer, ättika för att producera ättiksyraextrakt, varmt vatten (för avkok), långkokning (vilket vanligtvis krävs för att producera dekokter av sega rötter eller bark) eller blötläggning av växter i kallt vatten (urlakning). Egenskaperna hos växtbaserade läkemedel varierar sannolikt mellan olika partier och tillverkare eftersom det inte finns någon standardisering för extraktionstekniker.

Europeiska unionen (EU) reglerar växtbaserade läkemedel i EU-direktivet om traditionella växtbaserade läkemedel (EU-direktiv 2004/24/EG). Enligt denna lag måste ett företag som tillverkar växtbaserade läkemedel visa att produkten har använts under minst 15 år inom EU och 30 år utanför EU, och godkännande av växtbaserade produkter baseras på viktiga kvalifikationskriterier. Den nationella tillsynsmyndigheten har ansvaret för att övervaka säkerheten för och bevilja godkännande för försäljning av växtbaserade läkemedel.

Artikelreferenser

1. Benzie, I.F.F., & Wachtel-Galor, S. (2011). Herbal medicine: An introduction to its history, usage, regulation, current trends, and research needs. In *Herbal medicine: Bimolecular and clinical aspects* (2nd ed.). Boca

Raton: CRC Press.

A2-1.06.7-V1.3